

عنوان مقاله:

بازتاب اندیشه های ملامتی در شعر فخرالدین عراقی

محل انتشار:

مجله مطالعات انتقادی ادبیات، دوره 2، شماره 5 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

شهرام احمدی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

ملامتیه جریانی برخاسته از تصوف خراسان است که در نیمه ی دوم قرن سوم هجری و با پیشگامی ابوحفص حداد و حمدون قصار نیشابوری اعلام موجودیت کرد. اگرچه مبارزه با ریا و آفت شهرت موجب گردید که اقوال، احوال و معاملات این فرقه در منابع اصیل و نزدیک به زمان ظهورشان انعکاسی ناچیز یابد و قدیمی ترین منبع، رساله ی الملامتیه ی سلمی باشد که به اختصار اصول ملامتیه را بازگو می کند، اما در پرتو ادب مغانه و قلندری و به واسطه ی اقبال شاعرانی چون؛ سنایی، عطار، مولوی، عراقی، سعدی و حافظ این اصول مورد مضمون سازی قرار گرفت. فخرالدین عراقی فراتر از دیگر شاعران عارف در اشعار شورانگیز خود با جسارت و بی پروایی بی مانند و با زبانی ساده و بی تکلف درصد تبیین هنرمندانه ی این اصول برآمد و با اسلوب بیان خاص خویش به مضامینی چون؛ اجتناب از ریا، نفس ستیزی، بی ادعایی در علم، کرامات و اسرار الهی، ترک خودبینی، توکل، ملازمت غم و اندوه و لزوم داشتن پیر و مرشد، بردباری در برابر جفا به عنوان اهم اصول ملامتیه پرداخت. به نحوی که دیوانش را می توان تفسیر منظوم اصول ملامتیه به شمار آورد.

کلمات کلیدی:

ملامتیه، سلمی، عراقی، ریا، نفس ستیزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/888862>

